

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 146
van **ELKE WOUTERS**
datum: 10 december 2018

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Zwerfvuil - Aanpak via gemeentelijke administratieve sanctie (GAS)

Het opruimen van afval in de open ruimte valt onder de verantwoordelijkheid van de steden en gemeenten. Hierop geldt een uitzondering voor wegbermen van gewestwegen en snelwegen, die door het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) proper gehouden worden.

De Vlaamse overheid doet inspanningen op het vlak van sensibilisering om de hoeveelheid zwerfvuil te verminderen. Het beste voorbeeld hiervan is de 'Mooimakers'-campagne. Ook buurtbewoners kunnen ondersteuning krijgen voor het nemen van opruiminitiatieven. Helaas is sensibilisering alleen niet genoeg om de tonnen zwerfvuil van de straat te houden. Daarom kunnen steden en gemeenten in hun GAS-reglement (gemeentelijke administratieve sanctie) in boetes voor zwerfvuil voorzien.

1. Welke gemeenten hebben vandaag niet in boetes voor zwerfvuil voorzien in hun GAS-reglement? Graag een opdeling per provincie.
2. Werd reeds onderzocht of gemeenten met een GAS-reglement dit effectief en consequent toepassen in hun netheidshandhaving van de publieke ruimte? Met andere woorden, wordt het instrument gebruikt? Waarom (niet)?
3. Eerder dit jaar kondigde de minister aan de boetes voor sluikstort en zwerfvuil los te koppelen van het GAS-systeem, waar een plafond van 350 euro is ingevoerd.

Werd dit intussen gerealiseerd?

4. Acht de minister het optrekken van de boetes het gepaste antwoord op sluikstorten en zwerfvuil, eerder dan een consequente en effectieve vervolging via het GAS-reglement?
5. Kan het handhavingsbeleid voor zwerfvuil overgeheveld worden naar de intercommunales? Hoe staat de minister hier tegenover?
6. Heel wat gemeenten werken met een meldingsformulier voor sluikstorten.
Bestaan ook dergelijke formulieren om plaatsen te melden die gevoelig zijn voor zwerfvuil? Welke gemeenten hebben dit?
7. Er bestaat momenteel geen overleg tussen gemeenten om de handhavingsinstrumenten op elkaar af te stemmen.

Acht de minister overleg hierover wenselijk, bijvoorbeeld in de context van intercommunales?

ANTWOORD

op schriftelijke vraag nr. 146 van 10 december 2018

van **ELKE WOUTERS**

1. Hierover bestaan geen actuele gegevens. Een onderzoek van de VVSG van mei 2017 leert dat (bijna) 92% van de Vlaamse gemeenten gebruik maken van GAS. In de provincies Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen en Antwerpen hebben (bijna) alle gemeenten boetes voor zwerfvuil in het gemeentelijke GAS-reglement.
2. Dit instrument wordt wel degelijk gebruikt in heel wat gemeenten. De resultaten van de jaarlijkse Vlaamse handhavingsweek tonen dit ook aan. In 2017 leverden verscherpte controles tijdens de Handhavingsweek 1.127 GAS-PV's en 315 PV's op voor sluikstorten. Voor zwerfvuil, bijvoorbeeld sigarettenpeuken of papiertjes die worden weggegooid, kwamen daar nog eens 118 GAS-PV's en 31 pv's bij. In 2018 werden 868 GAS-pv's en 203 pv's opgemaakt voor sluikstorten. Voor zwerfvuil waren dit 137 GAS-PV's en 51 PV's. Meer dan 500 overtreders kregen een aanmaning omdat ze zwerfvuil of sluikstort achterlieten. Er werden ook 66 overtredingen geregistreerd met mobiele camera's. Het totale aantal vaststellingen ligt nog een stuk hoger, omdat niet alle handhavers hun acties registreerden. De moeilijkheid zit in het feit dat het niet evident is om iemand op heterdaad te betrappen en dat is doorgaans de enige manier om mensen die sluikstorten of zwerfvuil achterlaten te bestraffen. Zonder betrapping op heterdaad is het vaak zeer moeilijk om de overtreder te identificeren. We stellen wel meer en meer vast dat het draagvlak groeit om zwerfvuil en sluikstorten te bestraffen en hierop te handhaven.
3. Dat is bepaald in het decreet van 8 juni 2018 houdende wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) en wijziging van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) van 15 mei 2009.
4. Consequent handhaven blijft de boodschap, zelfs als de boetes verder zouden opgetrokken worden. Alleen met een reële pakkans zal men geneigd zijn om niet meer te sluikstorten of zwerfvuil achter te laten.
5. Op basis van het Milieuhandhavingsdecreet is het mogelijk om te handhaven op sluikstorten als overtreding van artikel 12, §1, van het Materialendecreet. Hiervoor kunnen lokale toezichthouders op intergemeentelijk niveau worden aangesteld. Zij hebben, voldoende toezichtsbevoegdheid, net als lokale toezichthouders in een gemeente. Ook voor het vaststellen van bepalingen in een GAS-reglement kunnen GAS-vaststellers aangesteld worden die op intercommunaal niveau tewerkgesteld worden. Deze aanstelling moet bekrachtigd worden door elke gemeente waar de GAS-vaststeller actief is.
6. Deze gegevens zijn niet beschikbaar. Wel is bekend dat een aantal gemeenten over een APP/meldingssysteem beschikken dat door eigen personeel en burgers kan gebruikt worden om zowel zwerfvuil als sluikstort te melden. Op basis van deze meldingen kan een beeld bekomen worden van de hotspots voor zwerfvuil en/of sluikstort. In 2019 zal door Mooimakers het registratiesysteem 'mijn mooie straat' worden uitgerold waarvan de lokale besturen gratis kunnen gebruik maken om dergelijke zaken te registreren.

7. Voor de opmaak van het gemeentelijke politiereglement voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen is er in de meeste intercommunales overleg tussen de gemeenten. Dergelijke reglementen bevatten soms ook bepalingen m.b.t. zwerfvuil en sluikestorten.